

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

α) Κύρωση Σύμβασης Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών «CHEVRON GREECE HOLDINGS (A2) B.V.» και «HELLENiQ UPSTREAM ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή «Α2», νοτίως της Πελοποννήσου, β) Κύρωση Σύμβασης Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών «CHEVRON GREECE HOLDINGS (S PELOPONNESE) B.V.» και «HELLENiQ UPSTREAM ΝΟΤΙΑ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή «Νότια της Πελοποννήσου», γ) Κύρωση Σύμβασης Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών «CHEVRON GREECE HOLDINGS (S CRETE 1) B.V.» και «HELLENiQ UPSTREAM ΝΟΤΙΑ ΚΡΗΤΗΣ I ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή «Νότια της Κρήτης 1», νοτίως της Κρήτης και δ) Κύρωση Σύμβασης Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και των εταιρειών «CHEVRON GREECE HOLDINGS (S CRETE 2) B.V.» και «HELLENiQ UPSTREAM ΝΟΤΙΑ ΚΡΗΤΗΣ II ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή «Νότια της Κρήτης 2», νοτίως της Κρήτης

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από τη Διάρκη Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, αποτε-

λείται από πέντε (5) άρθρα (πρώτο έως και πέμπτο).

Με τις διατάξεις του κυρώνονται και αποκτούν ισχύ νόμου οι αναφερόμενες στα άρθρα πρώτο, δεύτερο, τρίτο και τέταρτο Συμβάσεις Μίσθωσης, με τα Παραρτήματά τους, για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στις οριζόμενες θαλάσσιες περιοχές, οι οποίες υπεγράφησαν την 16η Φεβρουαρίου 2026, μεταξύ αφενός, της Ελληνικής Δημοκρατίας, νομίμως εκπροσωπούμενης από την Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε., και, αφετέρου, των μνημονευόμενων εταιρειών σε καθεμία εκ των Συμβάσεων Μίσθωσης. Σημειώνεται ότι οι υπό κύρωση Συμβάσεις υπεβλήθησαν στο Ελεγκτικό Συνέδριο για τον προβλεπόμενο προσυμβατικό έλεγχο, το Ε΄ Κλιμάκιο του οποίου εξέδωσε τις υπ' αρ. 3/2026, 4/2026, 5/2026 και 6/2026 Πράξεις, σύμφωνα με τις οποίες δεν προέκυψε κώλυμα για την υπογραφή τους (Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, Έκθεση νομιμότητας, παρ. 27, σελ. 1178).

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση, με τις προς κύρωση Συμβάσεις Μίσθωσης επιδιώκεται η χορήγηση στους Μισθωτές αποκλειστικών δικαιωμάτων έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων σε συγκεκριμένες θαλάσσιες περιοχές για τη διεξαγωγή των απαραίτητων ερευνών, σύμφωνα με τον ν. 2289/1995 «Αναζήτηση, έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων και άλλες διατάξεις», με σκοπό την εξερεύνηση και παραγωγή υδρογονανθράκων και, ιδίως, φυσικού αερίου, στη θαλάσσια περιοχή Νοτίως της Πελοποννήσου «Α2», στη θαλάσσια περιοχή Νοτίως της Πελοποννήσου «Νότια της Πελοποννήσου», στη θαλάσσια Περιοχή νοτίως της Κρήτης «Νότια της Κρήτης 1», και στη θαλάσσια Περιοχή νοτίως της Κρήτης «Νότια της Κρήτης 2». Στόχους των εν λόγω Συμβάσεων αποτελούν, μεταξύ άλλων, η χαρτογράφηση των περιοχών μέσω διεξαγωγής σεισμικών ερευνών, η διεξαγωγή ερευνητικών και παραγωγικών γεωτρήσεων, η προσέλκυση επενδύσεων, η αύξηση της απασχόλησης, η άμεση εισροή κεφαλαίων και η διαμόρφωση ενός νέου παραγωγικού μοντέλου για την αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου της χώρας, με σεβασμό στο περιβάλλον, το οποίο αναμένεται να προσφέρει ισχυρά οικονομικά αντισταθμιστικά οφέλη για τις τοπικές κοινωνίες και σημαντικά δημόσια έσοδα για τον κρατικό προϋπολογισμό, εντός ασφαλούς, σταθερού και ενιαίου νομοθετικού πλαισίου (Αιτιολογική Έκθεση σελ. 1142, 1144 και 1145).

Συγκεκριμένα, με το άρθρο πρώτο κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου η Σύμβαση Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, νομίμως εκπροσωπούμενης από την Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε. («Εκμισθωτής»), και των εταιρειών «CHEVRON GREECE HOLDINGS (A2) B.V.» και «HELLENiQ UPSTREAM ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (καθεμία από αυτές

καλούμενη «Συμμισθωτής» και από κοινού καλούμενες ως «Μισθωτής») για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή «Α2», νοτίως της Πελοποννήσου, με τα Παραρτήματά της, η οποία υπεγράφη στην Αθήνα τη 16η Φεβρουαρίου 2026 και εγκρίθηκε από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας σύμφωνα με την παρ. 39 του άρθρου 2 του ν. 2289/1995. Επισημαίνεται ότι η παρούσα Σύμβαση υπεβλήθη προς έλεγχο νομιμότητας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, το Ε΄ Κλιμάκιο του οποίου εξέδωσε την υπ' αριθμ. 3/2026 Πράξη (βλ. Προοίμιο της Σύμβασης).

Με το άρθρο δεύτερο κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου η Σύμβαση Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, νομίμως εκπροσωπούμενης από την Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε. («Εκμισθωτής»), και των εταιρειών «CHEVRON GREECE HOLDINGS (S PELOPONNESE) B.V.» και «HELLENiQ UPSTREAM NOTIA ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (καθεμία από αυτές καλούμενη «Συμμισθωτής» και από κοινού καλούμενες ως «Μισθωτής») για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή «Νότια της Πελοποννήσου», νοτίως της Πελοποννήσου, με τα Παραρτήματά της, η οποία υπεγράφη στην Αθήνα τη 16η Φεβρουαρίου 2026 και εγκρίθηκε από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας σύμφωνα με την παρ. 39 του άρθρου 2 του ν. 2289/1995. Η Σύμβαση υπεβλήθη προς έλεγχο νομιμότητας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, το Ε΄ Κλιμάκιο του οποίου εξέδωσε την υπ' αριθμ. 4/2026 Πράξη (βλ. Προοίμιο της Σύμβασης).

Με το άρθρο τρίτο κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου η Σύμβαση Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, νομίμως εκπροσωπούμενης από την Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε. («Εκμισθωτής»), και των εταιρειών «CHEVRON GREECE HOLDINGS (S CRETE 1) B.V.» και «HELLENiQ UPSTREAM NOTIA ΚΡΗΤΗΣ Ι ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (καθεμία από αυτές καλούμενη «Συμμισθωτής» και από κοινού καλούμενες ως «Μισθωτής») για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή «Νότια της Κρήτης 1», νοτίως της Κρήτης, με τα Παραρτήματά της, που υπεγράφη στην Αθήνα τη 16η Φεβρουαρίου 2026 και εγκρίθηκε από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας σύμφωνα με την παρ. 39 του άρθρου 2 του ν. 2289/1995. Η παρούσα Σύμβαση υπεβλήθη προς έλεγχο νομιμότητας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, το Ε΄ Κλιμάκιο του οποίου εξέδωσε την υπ' αριθμ. 5/2026 Πράξη (βλ. Προοίμιο της Σύμβασης).

Τέλος, με το άρθρο τέταρτο κυρώνεται και αποκτά ισχύ νόμου η Σύμβαση Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας, νομίμως εκπροσωπούμενης

από την Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε. («Εκμισθωτής»), και των εταιρειών «CHEVRON GREECE HOLDINGS (S CRETE 2) B.V.» και «HELLENiQ UPSTREAM NOTIA KPHTHS II MONOΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (καθεμία από αυτές καλούμενη «Συμμισθωτής» και από κοινού καλούμενες ως «Μισθωτής») για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη θαλάσσια περιοχή «Νότια της Κρήτης 2», νοτίως της Κρήτης, με τα Παραρτήματά της, που υπεγράφη στην Αθήνα τη 16η Φεβρουαρίου 2026 και εγκρίθηκε από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας σύμφωνα με την παρ. 39 του άρθρου 2 του ν. 2289/1995. Η παρούσα Σύμβαση υπεβλήθη προς έλεγχο νομιμότητας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, το Ε΄ Κλιμάκιο του οποίου εξέδωσε την υπ' αριθμ. 6/2026 Πράξη (βλ. Προοίμιο της Σύμβασης).

Καθεμία από τις ως άνω Συμβάσεις αποτελείται από Προοίμιο, τριάντα τρία (33) άρθρα και επτά (7) Παραρτήματα (Α΄ - Ζ΄).

Ειδικότερα, στο εισαγωγικό μέρος κάθε Σύμβασης, το οποίο ακολουθεί το Προοίμιο, παρατίθενται οι ορισμοί όρων που χρησιμοποιούνται στο κυρίως τμήμα των Συμβάσεων και στα Παραρτήματά τους, καθώς και ερμηνευτικοί κανόνες για την εφαρμογή τους. Στο άρθρο 1 κάθε Σύμβασης ορίζεται, μεταξύ άλλων, το αντικείμενό της, το οποίο συνίσταται στο αποκλειστικό δικαίωμα του Μισθωτή για την εκτέλεση Εργασιών Πετρελαίου στη Συμβατική Περιοχή, το πλαίσιο ευθύνης του Μισθωτή και των Συμμισθωτών, καθώς και το ποσοστό συμμετοχής τους στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση. Στο άρθρο 2 ορίζεται η χρονική διάρκεια του Βασικού Σταδίου Έρευνών, η οποία είναι επταετής, διαιρείται σε τρεις (3) διαδοχικές ερευνητικές φάσεις (η φάση Α΄ είναι τριετής και οι φάσεις Β΄ και Γ΄ διετείς), και δύναται να παραταθεί, σύμφωνα με τα ειδικώς οριζόμενα. Το άρθρο 3 περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ελάχιστες δεσμεύσεις του Μισθωτή (πρόγραμμα ελάχιστων εργασιών που πρέπει να εκτελέσει και ελάχιστες δαπάνες στις οποίες πρέπει να προβεί σε κάθε ερευνητική φάση) ως προς την έναρξη και την εκτέλεση των Εργασιών Έρευνας. Στο άρθρο 4 των Συμβάσεων προβλέπεται η υποχρέωση του Εκμισθωτή και του Μισθωτή να συστήσουν από κοινού Τεχνική Συμβουλευτική Επιτροπή, και ορίζονται η συγκρότηση, οι αρμοδιότητες και το πλαίσιο λειτουργίας της. Στο άρθρο 5 προβλέπεται η υποχρέωση του Μισθωτή να καταρτίζει και να υποβάλλει, κάθε έτος, στον Εκμισθωτή πρόγραμμα το οποίο θα περιλαμβάνει όλες τις εργασίες και λειτουργίες που θα πρέπει να εκτελεσθούν σύμφωνα με κάθε Σύμβαση, καθώς και το αντίστοιχο προϋπολογισθέν κόστος για κάθε αντικείμενο του προγράμματος, κατά την περίοδο των επόμενων δώδεκα (12) μηνών (Ετήσιο Πρόγραμμα Εργασιών και Προϋπολογισμός), και ρυθμίζεται η διαδι-

κασία αποδοχής του από το Δημόσιο και της τυχόν τροποποίησης ή αναθεώρησης του. Στο άρθρο 6 προβλέπεται η δυνατότητα παραίτησης του Μισθωτή από τα δικαιώματα έρευνας σε ολόκληρη τη Συμβατική Περιοχή ή σε τμήμα της, σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία, καθώς και οι συνέπειες της εν λόγω παραίτησης. Επίσης, θεσπίζεται η υποχρέωση του Μισθωτή, σε κάθε μετάβαση από τη μία ερευνητική φάση στην επόμενη, να επιστρέφει στο Δημόσιο τμήμα ή τμήματα της Συμβατικής Περιοχής, καθώς και η υποχρέωσή του να επιστρέφει, μετά τη λήξη του Σταδίου Ερευνών, ολόκληρη τη Συμβατική Περιοχή, εκτός από τις περιοχές που έχουν καταστεί Περιοχές Εκμετάλλευσης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 7 των Συμβάσεων. Τέλος, προβλέπεται η υποχρέωση του Μισθωτή, πριν από την παραίτησή του ή την επιστροφή της συμβατικής περιοχής, να προβαίνει σε καθαρισμό της επιστρεφόμενης περιοχής, λαμβάνοντας κάθε αναγκαίο μέτρο για να αποτρέψει κινδύνους για το περιβάλλον, την ανθρωπινή ζωή ή την περιουσία. Στο άρθρο 7 των Συμβάσεων ορίζονται οι ενέργειες και οι υποχρεώσεις του Μισθωτή σε περίπτωση ανακάλυψης υδρογονανθράκων στη συμβατική περιοχή, στις οποίες περιλαμβάνονται η σχετική έγγραφη γνωστοποίηση προς το Δημόσιο, και η ενημέρωση του Εκμισθωτή σχετικά με δοκιμές και τυχόν άλλες τεχνικές αξιολογήσεις που πρέπει να λάβουν χώρα, ώστε να καθορισθεί η έκταση η οποία δύναται να παρουσιάζει εμπορικό ενδιαφέρον. Επίσης, ο Μισθωτής υποχρεούται να καταρτίσει και να υποβάλλει στον Εκμισθωτή προς έγκριση, Πρόγραμμα Αποτίμησης σχετικά με το αν το κοίτασμα είναι εμπορικά εκμεταλλεύσιμο, καθώς και Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Παραγωγής σχετικά με την Ανακάλυψη, κατά τα ειδικώς οριζόμενα. Στο άρθρο 8 ορίζεται ότι η διάρκεια του Σταδίου Εκμετάλλευσης για κάθε Περιοχή Εκμετάλλευσης είναι είκοσι πέντε (25) έτη από την ημερομηνία κατά την οποία ο Μισθωτής υποβάλλει προς τον Εκμισθωτή τη σχετική ειδοποίηση του άρθρου 7, με δυνατότητα δύο παρατάσεων διάρκειας πέντε (5) ετών έκαστη. Επίσης, μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι ο Μισθωτής δύναται να παραιτηθεί από το 100% των δικαιωμάτων του για την Εκμετάλλευση Υδρογονανθράκων επί μίας ή περισσότερων ή του συνόλου των Περιοχών Εκμετάλλευσης, κατά τα προβλεπόμενα στο παρόν άρθρο. Τέλος, προβλέπεται ότι με τη λήξη του Σταδίου Εκμετάλλευσης σε οποιαδήποτε Περιοχή Εκμετάλλευσης, ο Μισθωτής υποχρεούται να αποκαταστήσει το περιβάλλον σύμφωνα με τις μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων του άρθρου 12 των Συμβάσεων, και η περιοχή αυτή να επανέλθει ελεύθερη και καθαρή στο Δημόσιο.

Στα άρθρα 9 και 10 των Συμβάσεων προβλέπονται οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του Μισθωτή κατά την εκτέλεση Εργασιών Πετρελαίου στη Συμ-

βατική Περιοχή. Περαιτέρω, στο άρθρο 11 προβλέπονται οι περιπτώσεις στις οποίες ο Μισθωτής υποχρεούται να καταρτίσει και να υποβάλει στον αρμόδιο Υπουργό Πρόγραμμα Ενοποίησης της Έρευνας και Εκμετάλλευσης του Κοιτάσματος Υδρογονανθράκων και ενιαίο πρόγραμμα ανάπτυξης για την Έρευνα και Εκμετάλλευση του Κοιτάσματος Υδρογονανθράκων, σύμφωνα με την οριζόμενη διαδικασία. Στο άρθρο 12 προβλέπονται οι υποχρεώσεις του Μισθωτή σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος, την αποτροπή κινδύνου της ανθρώπινης ζωής και περιουσίας, της χλωρίδας, της πανίδας και της υδρόβιας ζωής, και την ασφάλεια κατά την εκτέλεση των Εργασιών Πετρελαίου, και ορίζεται αναλυτικά το νομοθετικό πλαίσιο που πρέπει να τηρεί και οι ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβαίνει ο Μισθωτής για τη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος και την αποφυγή περιβαλλοντικής ζημιάς. Στο άρθρο 13 καθορίζεται το Μίσθωμα που υποχρεούται να καταβάλλει ο Μισθωτής στον Εκμισθωτή, το οποίο θα υπολογίζεται ως ποσοστό επί των Παραχθέντων και Διασωθέντων Υδρογονανθράκων και των Παραπροϊόντων αυτών από τη Συμβατική Περιοχή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν. Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα του Εκμισθωτή να επιλέξει, κατά τη διακριτική του ευχέρεια, να λάβει το Μίσθωμα σε είδος (από την παραγωγή) ή σε χρήμα ή σε συνδυασμό και των δύο, αναφορικά με οποιοδήποτε Ημερολογιακό Έτος, και ρυθμίζεται η διαδικασία καταβολής του. Στη συνέχεια, στο άρθρο 14 θεσπίζεται το ειδικό φορολογικό καθεστώς που διέπει τις Συμβάσεις. Στο άρθρο 15 ορίζονται οι στρεμματικές αποζημιώσεις και τα λοιπά πρόσθετα ανταλλάγματα και δαπάνες που καταβάλλει ο Μισθωτής στον Εκμισθωτή. Στο άρθρο 16 ρυθμίζεται ο τρόπος υπολογισμού της αξίας των Παραχθέντων και Διασωθέντων Υδρογονανθράκων και των Παραπροϊόντων τους, καθώς και ο τρόπος επίλυσης διαφωνιών σχετικά με τον προσδιορισμό των τιμών τους. Στο άρθρο 17 ρυθμίζονται ζητήματα μέτρησης, από τον Μισθωτή, της ποσότητας όλων των Εξορυχθέντων, Παραχθέντων και Διασωθέντων Υδρογονανθράκων και των Παραπροϊόντων που παρήχθησαν και διασώθηκαν. Περαιτέρω, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η ικανοποίηση κατά προτεραιότητα των εγχώριων αναγκών σε υδρογονάνθρακες σε περίπτωση πολέμου, απειλής πολέμου ή άλλης κατάστασης έκτακτης ανάγκης στην Ελλάδα, στην οριζόμενη τιμή (άρθρο 18), και ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την τήρηση αρχείων, αναφορών και δεδομένων από τον Μισθωτή για όλες τις Εργασίες Πετρελαίου και τις δραστηριότητές του στη Συμβατική Περιοχή, τη διενέργεια Επιθεωρήσεων των Αρχείων και των Δεδομένων από τον Εκμισθωτή, καθώς και ζητήματα εμπιστευτικότητας όσον αφορά τα εν λόγω δεδομένα (άρθρο 19).

Εν συνέχεια, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη δυνατότητα μεταβίβασης, από τον Μισθωτή ή από έναν από τους Συμμισθωτές, του συνόλου ή μέ-

ρους των δικαιωμάτων τους από τη Σύμβαση Μίσθωσης σε ανεξάρτητο τρίτο, σε έτερο Συμμισθωτή ή σε Συγγενή Επιχείρησή του, υπό τους οριζόμενους όρους και προϋποθέσεις (άρθρο 20). Ακολούθως, καθορίζονται οι συνέπειες που επέρχονται σε περίπτωση παραβίασης από τον Μισθωτή ή από τους Συμμισθωτές των υποχρεώσεων τους ή σε περίπτωση κατά την οποία περιέρχονται σε κατάσταση αφερεγγυότητας, καθώς και η διαδικασία κήρυξης των ως έκπτωτων (άρθρα 21 και 22). Περαιτέρω, καθορίζονται οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών που προκύπτουν σε σχέση με τις Συμβάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται ο Φιλικός Διακανονισμός, η Διευθέτηση από Αποκλειστικό Εμπειρογνώμονα, η Διαιτησία και η Διαμεσολάβηση, ανάλογα με την περίπτωση (άρθρο 23), προβλέπεται η υποχρέωση των μερών να συνεργάζονται με καλή πίστη και να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για την εκπλήρωση του σκοπού των Συμβάσεων, και τονίζεται η σημασία του χρόνου εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των μερών (άρθρο 24). Επίσης, προβλέπεται το δικαίωμα του Μισθωτή να χρησιμοποιεί εργολάβους και υπεργολάβους κατά τα ειδικώς οριζόμενα, και θεσπίζεται η υποχρέωσή του να απασχολεί κατά προτεραιότητα προσωπικό από την Ελλάδα και τον ΕΟΧ, και να φροντίζει για την εκπαίδευση του ημεδαπού προσωπικού κάθε έτος (άρθρο 25). Ακόμη, στο άρθρο 26 ορίζονται οι περιπτώσεις επέλευσης γεγονότων ανωτέρας βίας και οι συνέπειές τους, στο άρθρο 27 προβλέπεται η δυνατότητα αναστολής των υποχρεώσεων του Μισθωτή κατά το Στάδιο Ερευνών λόγω καθυστερήσεων στην έκδοση διοικητικών αδειών, στο άρθρο 28 προβλέπεται η παροχή εκ μέρους του Μισθωτή Επιστολής Υποστήριξης της Μητρικής Εταιρείας στις οριζόμενες περιπτώσεις, ενώ στο άρθρο 29 ορίζεται ο τρόπος επικοινωνίας των μερών, οι διαδικασίες πραγματοποίησης των προβλεπόμενων κοινοποιήσεων και ειδοποιήσεων στο πλαίσιο των Συμβάσεων, και η διαδικασία ορισμού των αντικλήτων των συμβαλλόμενων μερών.

Περαιτέρω, στο άρθρο 30 των Συμβάσεων ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη δυνατότητα τροποποίησής τους. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι οι όροι τους δύναται να τροποποιούνται μόνο με έγγραφη συμφωνία μεταξύ των Μερών, και οποιαδήποτε τροποποίηση αποκτά ισχύ μόνον μετά από την κύρωση της με νόμο από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, με την εξαίρεση τροποποιήσεων που επέρχονται ως συνέπεια της μεταβίβασης ή της εκχώρησης δικαιώματος, εν όλω ή εν μέρει, από Συμμισθωτή ή ως συνέπεια αλλαγής στο πρόσωπο του Εντολοδόχου. Οι εν λόγω τροποποιήσεις θα αποκτούν ισχύ σύμφωνα με τους όρους των Συμβάσεων και του νόμου περί υδρογονανθράκων. Με αίτηση του Μισθωτή, οι προθεσμίες εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του μπορούν να παρατείνονται με έγγραφη συναίνεση του Εκμισθωτή, με εξαίρεση τις προθεσμίες των οποίων οι παρατάσεις ρυθμίζονται ειδικά από τον νόμο περί υδρογονανθράκων.

Επισημαίνεται ότι στις Συμβάσεις των άρθρων τρίτου και τέταρτου του υπό ψήφιση νομοσχεδίου για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στις θαλάσσιες περιοχές νοτίως της Κρήτης «Νότια της Κρήτης 1» και «Νότια της Κρήτης 2», περιλαμβάνεται ειδική ρύθμιση σχετικά με τη δυνατότητα τροποποίησής τους και τη σχετική διαδικασία, με την προσθήκη παραγράφου 3 στο άρθρο 30 των ως άνω Συμβάσεων.

Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι, «[ο]ι γεωγραφικές συντεταγμένες των νότιων και πλευρικών ορίων της Συμβατικής Περιοχής μπορούν να αναθεωρηθούν από τον Εκμισθωτή, σε περίπτωση σύναψης συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και ενός ή περισσότερων γειτονικών κυρίαρχων κρατών, η οποία οριοθετεί την υφαλοκρηπίδα ή την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη (ΑΟΖ) της Ελληνικής Δημοκρατίας στη Συμβατική Περιοχή. Σε τέτοια περίπτωση, ο Εκμισθωτής θα ενημερώνει αμέσως τον Μισθωτή εγγράφως για τη σύναψη της εν λόγω συμφωνίας και τις γεωγραφικές συντεταγμένες της συμφωνηθείσας γραμμής οριοθέτησης. Σε ημερομηνία που θα καθοριστεί από τον Εκμισθωτή στην ανωτέρω κοινοποίηση, η οποία θα προηγείται της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της συμφωνίας οριοθέτησης (η "Ημερομηνία Οριοθέτησης"), το τμήμα της Συμβατικής Περιοχής που, σύμφωνα με τις διατάξεις της συμφωνίας οριοθέτησης, βρίσκεται πέραν της ηπειρωτικής υφαλοκρηπίδας/ΑΟΖ της Ελληνικής Δημοκρατίας (η "Οριοθετημένη Περιοχή"), παύει να αποτελεί μέρος της Συμβατικής Περιοχής και όλα τα δικαιώματα του Μισθωτή επί του τμήματος αυτού εκλείπουν, χωρίς να δημιουργούνται δικαιώματα ή αξιώσεις του Μισθωτή έναντι του Εκμισθωτή [σε έξοδα ή αποζημίωση], εκτός από τα οριζόμενα στο παρόν Άρθρο 30. Ο Μισθωτής, κατά την Ημερομηνία Οριοθέτησης, θεωρείται ότι έχει παραιτηθεί από την Οριοθετημένη Περιοχή, ακόμη και αν η Οριοθετημένη Περιοχή έχει καταστεί, εν όλω ή εν μέρει, Περιοχή Εκμετάλλευσης, και πριν από την παραίτηση αυτή και με δικά του έξοδα, προβαίνει στις ενέργειες που προβλέπονται στο άρθρο [6.3] της παρούσας Σύμβασης, με τον καθαρισμό της Οριοθετημένης Περιοχής, συμπεριλαμβανομένης της απομάκρυνσης οποιωνδήποτε εγκαταστάσεων και εξοπλισμού που έχουν εγκατασταθεί από τον Μισθωτή. Εντός 30 ημερών από την Ημερομηνία Οριοθέτησης, ο Εκμισθωτής θα αποζημιώσει τον Μισθωτή για όλες τις στρεμματικές αποζημιώσεις και τα πρόσθετα ανταλλάγματα που κατέβαλε ο Μισθωτής, αναλογικά με το ποσοστό της Συμβατικής Περιοχής, όπως αυτή ορίζεται κατά την Ημερομηνία Οριοθέτησης, από την οποία παραιτήθηκε (ή θεωρείται ότι παραιτήθηκε) σύμφωνα με το παρόν Άρθρο 30».

Στη συνέχεια, στα άρθρα 31 και 32 ορίζεται το εφαρμοστέο δίκαιο, και ρυθμίζονται λοιπά ζητήματα ερμηνείας και εκτέλεσης των Συμβάσεων. Με-

ταξύ άλλων, ορίζεται ότι οι Συμβάσεις διέπονται από το ελληνικό δίκαιο και ερμηνεύονται σύμφωνα με αυτό, και ότι καμία ρύθμισή τους δεν μπορεί να αποκλίνει από οποιαδήποτε διάταξη περιέχεται σε Συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του Ευρωπαϊκού Δικαίου που θεσπίστηκαν σε εκτέλεση των εν λόγω Συνθηκών. Τέλος, στο άρθρο 33 των Συμβάσεων ορίζεται ότι υπόκεινται σε κύρωση από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, η οποία θα συντελείται μέσω της ενσωμάτωσής της σε ειδικό κυρωτικό νόμο. Ως Ημερομηνία Έναρξης Ισχύος τους ορίζεται η ημερομηνία δημοσίευσής τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μετά την κύρωσή τους.

Περαιτέρω, οι υπό κύρωση Συμβάσεις περιλαμβάνουν επτά (7) Παραρτήματα έκαστη. Συγκεκριμένα, το Παράρτημα Α΄ περιλαμβάνει τα στοιχειώδη ορθογώνια που συνιστούν τη συμβατική περιοχή, το Παράρτημα Β΄ περιλαμβάνει τον χάρτη της συμβατικής περιοχής, στο Παράρτημα Γ΄ καθορίζεται η λογιστική διαδικασία και η οικονομική διαχείριση των Συμβάσεων, το Παράρτημα Δ΄ ορίζει τα στοιχεία και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην αίτηση για τη χορήγηση συναίνεσης προς όρυξη γεώτρησης την οποία οφείλει να υποβάλλει ο Μισθωτής στον Εκμισθωτή πριν από την όρυξη οποιασδήποτε Ερευνητικής Γεώτρησης ή Γεώτρησης Αποτίμησης, στο Παράρτημα Ε΄ ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τις ασφαλιστικές συμβάσεις τις οποίες πρέπει να συνομολογεί και να διατηρεί σε ισχύ ο Μισθωτής, συμπεριλαμβανομένης της αυτασφάλισης, και στα Παραρτήματα ΣΤ΄ και Ζ΄ παρατίθενται υποδείγματα εγγυητικής επιστολής τραπέζης και Επιστολής Υποστήριξης της Μητρικής Εταιρείας του άρθρου 28 των Συμβάσεων, τις οποίες οφείλει να προσκομίσει ο Μισθωτής.

Με τις διατάξεις του άρθρου πέμπτου του νομοσχεδίου ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις των Συμβάσεων που κυρώνονται.

Σημειώνεται, όπως επισημαίνεται στη σκέψη 22 των Πράξεων 3, 4, 5 και 6 του έτους 2026 του Ε΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι «οποιαδήποτε τροποποίηση των Συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 30 των ελεγχόμενων σχεδίων, θα πρέπει να κριθεί ως προς τη νομιμότητά της, διά της υποβολής σχετικού σχεδίου σύμβασης στον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου» (βλ. άρθρο 132 παρ. 6 του ν. 4412/2016).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων πρώτου, δεύτερου, τρίτου και τέταρτου

Με τα άρθρα πρώτο, δεύτερο, τρίτο και τέταρτο του υπό ψήφιση νομοσχεδίου κυρώνονται και αποκτούν ισχύ νόμου οι ως άνω τέσσερις (4) Συμβάσεις.

Σχετικώς σημειώνεται ότι η διοικητική δράση του κράτους εκδηλώνεται συχνά με τη μορφή της διοικητικής σύμβασης ή δημόσιας σύμβασης, κατά την ορολογία του ενωσιακού δικαίου (βλ. Σπηλιωτόπουλο – Β. Κονδύλη, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 2023, σελ. 241 επ.). Η κύρωση της σύμβασης με νόμο είναι συνήθης πρακτική όταν η σύμβαση καταρτίζεται με διαδικασία διαφορετική από εκείνη που προβλέπουν οι γενικές ή ειδικές διατάξεις, ή περιέχει όρους που δεσμεύουν τρίτους (μη συμβαλλόμενους), ή περιέχει όρους που αντίκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία, ή ρυθμίσεις για την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν από την εκτέλεση της σύμβασης με διαιτησία. Στις περιπτώσεις αυτές η σύμβαση καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο, η ισχύς της όμως εξαρτάται από την κύρωσή της με νομοθετική πράξη, δυνάμει της οποίας και μόνο παράγει δικαιώματα και υποχρεώσεις (βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλο – Β. Κονδύλη, 2023, όπ. παρ., παρ. 197, σελ. 271 επ., σύμφωνα με τους οποίους, αν η σύμβαση δεν έχει κυρωθεί με νόμο, οι όροι της δεν δύνανται να υπερισχύσουν διατάξεων της νομοθεσίας. Βλ., επίσης, Α. Γέροντα - Π. Παυλόπουλο - Γ. Σιούτη - Σπ. Φλογαίτη, Διοικητικό Δίκαιο, 2022, σελ. 459 επ., καθώς και ΣτΕ 880/2016 και 21/2019). Αυτονόητο είναι ότι η νομοθετική κύρωση δεν δύναται καταρχήν να θεραπεύσει ελαττώματα λόγω παράβασης συνταγματικών κανόνων ή κανόνων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και τούτο τόσο κατά τη σύναψη της σύμβασης όσο και των τυχόν τροποποιήσεών της.

Εξ άλλου, όπως γίνεται δεκτό και έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, όταν κυρούται σύμβαση με νομοθετική πράξη, οι σχετικοί με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων όροι της εξακολουθούν να έχουν συμβατικό χαρακτήρα. Αντιθέτως, οι όροι της που αποκλίνουν από τις ισχύουσες διατάξεις ή θέτουν απρόσωπους κανόνες δεσμευτικούς για τρίτους, έχουν ισχύ τυπικού νόμου, και οι διοικητικές πράξεις που εκδίδονται βάσει αυτών είναι δυνατόν να προσβάλλονται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας [(βλ., ενδεικτικά, τις εκθέσεις επί των νομοσχεδίων «Για την κύρωση των Συμβάσεων Παραχώρησης που έχουν συναφθεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Οργανισμών Λιμένος Α.Ε. - Διατάξεις για τη λειτουργία του συστήματος λιμενικής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις» (ν. 4597/2019), «Κύρωση της Σύμβασης Μίσθωσης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της εταιρείας EN-ERGEAN OIL & GAS- ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ για την παραχώρηση του δικαιώματος έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στη χερσαία περιοχή "Αιτωλοακαρνανία"» (ν. 4524/2018), «Κύρωση Σύμβασης Παραχώρησης του Έργου της Μελέτης – Κατασκευής – Χρηματοδότησης – Λειτουργ-

γίας – Συντήρησης και Εκμετάλλευσης του Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Η-ρακλείου Κρήτης και Μελέτη – Κατασκευή και Χρηματοδότηση των Οδικών του Συνδέσεων και άλλες διατάξεις» (ν. 4612/2019), «Κύρωση της από 3.2.2020 επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς – Έργο Ι και της από 3.2.2020 τροποποιητικής σύμβασης της από 3.6.2019 επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς – Έργο VI μεταξύ του Ιδρύματος "Κοινωφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος" και του Ελληνικού Δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της Υγείας» (ν. 4667/2020), «Κύρωση της Σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΤΡΑΙΝΟΣΕ Μεταφορές-Μεταφορικές Υπηρεσίες Επιβατών και Φορτίου Ανώνυμη Σιδηροδρομική Εταιρεία» (ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.) για την ανάθεση Υποχρεώσεων Δημόσιας Υπηρεσίας επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών» (ν. 4953/2022)].

Αθήνα, 11 Μαρτίου 2026

Ο Εισηγητής
Δημήτριος Βασιλείου
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Ομότιμος Καθηγητής
του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών